

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION EXTRAORDINAIRE 1991-1992 (*)

6 MARS 1992

PROPOSITION DE LOI

relative au paiement des pécules de vacances

(Déposée par M. Jan Peeters)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Chaque année, le paiement des pécules de vacances pose des problèmes. Ce sont surtout les travailleurs manuels qui doivent souvent faire preuve de patience avant de percevoir leur pécule de vacances. Et force est de constater que la situation ne s'améliore pas, bien au contraire. Un nombre de plus en plus élevé de travailleurs doivent attendre de plus en plus longtemps le pécule de vacances auquel ils ont droit. Cette situation témoigne d'une mauvaise gestion d'une institution parastatale et pose des problèmes à de nombreux ménages qui essayent d'établir un budget pour leurs vacances. Nous estimons dès lors qu'il y a lieu de légiférer afin de remédier à cette anomalie.

Les dispositions légales relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, modifiées et coordonnées par l'arrêté royal du 28 juin 1971, fixent le montant et le mode de financement du pécule de vacances et règlent l'organisation des organismes de paiement. Les articles 12 et 13 de ces lois coordonnées prévoient un mode de paiement différent pour les travailleurs manuels et pour les employés : les pécules de vacances des travailleurs manuels sont payés par l'Office national des vacances annuelles ou par les caisses spéciales de vacances, tandis que les

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992 (*)

6 MAART 1992

WETSVOORSTEL

inzake de uitbetaling van vakantiegelden

(Ingediend door de heer Jan Peeters)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De uitbetaling van de vakantiegelden zorgt elk jaar opnieuw voor problemen. Vooral de handarbeiders moeten in veel gevallen geduld uitoefenen om hun vakantiegeld te krijgen. Er is op dit vlak zelfs een negatieve evolutie waar te nemen. Steeds meer werknemers moeten steeds langer wachten op het vakantiegeld waarop ze recht hebben. Enerzijds getuigt dit van een slecht bestuur van een parastatale instelling, anderzijds brengt het veel gezinnen in de problemen bij de (budgettaire) planning van hun vakantie. We zijn dan ook van mening dat er wetgevend moet worden opgetreden om deze mistoestanden uit de wereld te helpen.

De door het koninklijk besluit van 28 juni 1971 aangepaste en gecoördineerde wetbepalingen betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers bepalen het bedrag en de financiering van het vakantiegeld en regelen de organisatie van de uitbetalingsinstellingen. De artikelen 12 en 13 van deze gecoördineerde wetten voeren het onderscheid in inzake de betalingswijze tussen arbeiders en bedienden : het vakantiegeld voor handarbeiders wordt uitgekeerd door de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie of door de bijzondere vakantiefondsen. De bedienden

(*) Première session de la législature n° 48.

(*) Eerste zitting van de 48e zittingsperiode.

pécules de vacances des employés sont payés directement par l'employeur. Cette différence explique (en partie) que les problèmes se posent actuellement avec plus d'acuité pour les travailleurs manuels que pour les employés.

Les lois coordonnées ne précisent pas le moment où le pécule de vacances doit être payé. Cette précision figure en revanche dans l'arrêté royal du 30 mars 1967 déterminant les modalités générales d'exécution des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés. L'article 23, § 1er, de cet arrêté prévoit que le pécule de vacances est payé au travailleur au moment où il prend ses vacances et, en cas de vacances fractionnées, à l'occasion de ses vacances principales. L'employeur doit dès lors communiquer la date des vacances à la caisse de vacances en temps utile (au moins six semaines avant le départ en congé). Toutefois, le travailleur ne peut pas toujours déterminer librement le moment où il prendra ses vacances. Dans de nombreux cas, il ne peut même pas fixer cette date six semaines à l'avance ! Le travailleur risque alors de devoir attendre son pécule de vacances plus longtemps.

L'article 45 du même arrêté royal prévoit que l'employeur paie à son employé, à la date habituelle, la part du pécule constituant la rémunération normale afférente aux jours de vacances et, lors de l'octroi des vacances principales, la part du pécule consistant en un supplément égal à 1/12 de 85 % de la rémunération brute du mois pendant lequel les vacances prennent cours.

Cette construction juridique (à savoir une loi contenant les dispositions générales et un arrêté royal d'exécution) peut poser des problèmes pour l'application des dispositions pénales. C'est en effet la loi qui détermine les sanctions applicables lorsque le pécule de vacances n'est pas payé « dans les délais » (article 54 des lois précitées). Or, la loi considère explicitement que la responsabilité du paiement tardif du pécule incombe à l'employeur, alors que ce dernier est souvent confronté, dans la pratique, à des retards (administratifs) considérables qui sont le fait des organismes de paiement.

Comme cela a déjà été dit par ailleurs, les problèmes de paiement se posent principalement pour les travailleurs manuels. Il conviendrait dès lors de prévoir une réglementation concernant la date de paiement du pécule. Afin de tenir compte de la complexité de la réalité sociale, la formule la plus indiquée consisterait à fixer la date de paiement du pécule par convention. Il nous paraît toutefois opportun de fixer par voie légale une date limite de paiement du pécule de vacances pour le cas où une réglementation conventionnelle ferait défaut.

En ce qui concerne les sanctions, nous avons choisi de conserver le principe de la responsabilité de l'employeur. En outre, nous proposons d'abroger la disposition de l'article 56 des lois coordonnées qui limite à 50 000 francs le montant de l'amende infligée. Cette abrogation implique que l'employeur pourra encourir des sanctions plus sévères en cas de manquement à

recevoir leur vakantiegeld rechtstreeks van de werkgever. Dit onderscheid verklaart (gedeeltelijk) het feit dat de problemen zich momenteel scherper stellen bij arbeiders dan bij bedienden.

De gecoördineerde wetten bepalen niet wanneer het vakantiegeld moet worden uitbetaald. Dit wordt wel geregeld door het koninklijk besluit van 30 maart 1967 tot bepaling van de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie der loonarbeiders. Artikel 23, § 1, van dit koninklijk besluit bepaalt dat de arbeider zijn vakantiegeld ontvangt op het ogenblik dat hij zijn vakantie neemt en, in geval van splitsing van de vakantie, naar aanleiding van zijn hoofdvakantie. De werkgever moet daarom tijdig (ten minste zes weken vóór de vakantie) de datum van de vakantie meedelen aan het vakantiefonds. De arbeider kan echter niet altijd zelfstandig bepalen wanneer hij of zij vakantie neemt. In vele gevallen is dit zelfs niet zes weken op voorhand te plannen ! Daardoor dreigt de werknemer langer te moeten wachten op zijn vakantiegeld.

Artikel 45 van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat de bediende op de gewone datum het deel van het vakantiegeld ontvangt dat bestaat uit de normale bezoldiging in overeenkomst met de vakantiedagen en wanneer de hoofdvakantie wordt verleend het deel van het vakantiegeld dat bestaat uit de toeslag die gelijk is aan 1/12 van 85 pct. van de brutowedde van de maand waarin de vakantie ingaat.

Door deze juridische constructie (namelijk een wetgeving met de algemene bepalingen en een koninklijk besluit tot uitvoering ervan) kunnen er moeilijkheden ontstaan inzake de toepassing van de strafbepalingen. Het is immers de wet die de sancties bepaalt als het vakantiegeld niet binnen de voorgeschreven termijn betaald wordt (artikel 54 van de gecoördineerde wetten). Daarbij wordt de verantwoordelijkheid expliciet gelegd bij de werkgever, terwijl hij in de praktijk dikwijls geconfronteerd wordt met grote (administratieve) vertragingen bij de uitbetalingsorganismen.

Zoals al gezegd stellen de uitbetalingsmoeilijkheden zich hoofdzakelijk bij de handarbeiders. Daarom is het aangewezen om in een reglementering te voorzien omtrent het tijdstip van uitbetaling. Om rekening te houden met de complexe sociale realiteit is het aangewezen dat het tijdstip van uitbetaling conventioneel wordt vastgelegd. Wel achten we het opportuun een regeling te treffen waardoor bij ontstentenis van een conventionele regeling er een wettelijke uiterste datum voorzien wordt.

Wat de sancties betreft, opteren we voor het behoud van het principe van de werkgeversverantwoordelijkheid. Daarbij willen we de bepaling inzake de maximale geldboete van 50 000 frank, zoals vastgesteld door artikel 56 van de gecoördineerde wetten schrappen. Dit houdt in dat als de werkgever in gebreke blijft hogere sancties mogelijk zijn. Ander-

ses obligations. D'autre part, la modification légale que nous proposons prévoit de sanctionner également la caisse de vacances ou l'Office national des vacances annuelles pour le paiement tardif du pécule de vacances. Le travailleur ne peut pas être la victime d'erreurs ou de retards administratifs. Nous avons dès lors choisi délibérément d'infliger aux personnes ou organismes qui manquent à leurs obligations une sanction financière consistant dans le paiement au travailleur lésé d'un intérêt de retard mensuel égal à 1 pour cent du montant dû.

Signalons pour terminer que le Ministre des Affaires sociales a récemment imposé le respect d'une date limite de paiement aux organismes parastataux chargés du paiement des allocations familiales.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

L'article 12 des lois relatives aux vacances annuelles des travailleurs salariés, coordonnées le 28 juin 1971, est complété par l'alinéa suivant :

« Le Comité de gestion de l'Office national des vacances annuelles fixe pour chaque secteur, sur proposition de la commission paritaire compétente, la date limite de paiement du pécule de vacances. En l'absence de proposition de la commission paritaire, la date limite de paiement est fixée au 31 mai. »

Art. 2

Un article 55*bis*, libellé comme suit, est inséré dans les mêmes lois :

« Art. 55*bis*. — Un intérêt de retard mensuel de 1 pour cent à charge du contrevenant est dû à tout travailleur qui, par suite de la négligence de l'employeur, de ses préposés ou mandataires ou de l'Office national des vacances annuelles, n'a pas perçu son pécule de vacances dans le délai fixé à l'article 12 de la présente loi. »

Art. 3

A l'article 56 des mêmes lois, les mots « sans que toutefois le total des amendes puisse excéder 50 000 francs » sont supprimés.

zijds wordt door de voorgestelde wetswijziging ook het vakantiefonds of de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie gesanctioneerd voor het te laat uitbetalen van het vakantiegeld. De werknemer mag immers niet de dupe zijn van administratieve vertragingen of vergissingen. We hebben dan ook doelbewust geopteerd voor een financiële sanctie van 1 pct. van het verschuldigde bedrag per maand. Deze nalatigheidsinterest komt ten goede aan de wachtende werknemer.

We kunnen hier opmerken dat de minister van Sociale Zaken recentelijk eveneens een betalingstermijn opgelegd heeft aan parastatale uitbetalingsinstellingen inzake kinderbijslag.

J. PEETERS

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Artikel 12 van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, gecoördineerd op 28 juni 1971, wordt aangevuld met het volgende lid :

« Het beheerscomité van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie bepaalt per sector de uiterste uitbetalingsdatum van het vakantiegeld op voorstel van het bevoegde paritair comité. Bij gebrek aan voorstel van het paritair comité geldt als uiterste betalingsdatum 31 mei. »

Art. 2

Een artikel 55*bis*, luidend als volgt, wordt in dezelfde wetten ingevoegd :

« Art. 55*bis*. — Aan elke arbeider die ten gevolge van nalatigheid van de werkgever, zijn aangestelden of lasthebbers of van het vakantiefonds of van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie, niet binnen de termijn zoals bepaald in het artikel 12 het vakantiegeld ontvangen heeft, is een nalatigheidsintrest verschuldigd van 1 pct. per maand ten laste van de overtreder. »

Art. 3

In artikel 56 van dezelfde wetten worden de woorden « zonder dat het totaal bedrag van de geldboete evenwel hoger mag zijn dan 50 000 frank » geschrapt.

Art. 4

La présente loi entre en vigueur dix jours après sa publication au *Moniteur belge*.

19 février 1992.

Art. 4

Deze wet treedt in werking 10 dagen na de publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

19 februari 1992.

J. PEETERS
